

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

4. julij Dan borca

Ob letošnjem Dnevu borca se spomnimo vseh, ne le tistih, ki so se borili v hosti in padali v grupah. Spomnimo se tudi tistih — izseljenih, deportiranih v koncentracijska taborišča, vseh ki so pustili svoja življenja na deloviščih »tisočletnega« Reicha. Spomnim naj še na to, da imajo 7. junija vsi slovenski izgnanci svoj spominski dan na muke, ki so jih pretrpeli in nemi spomin na tiste, ki se niso nikoli vrnili v svoje domove.

*Bilo je zvečer v barakah. Čez nebo
oblaki so legli, kakor strahoten
križ.*

*Dekle se sklonilo je k starcu:
Očka, spiš?
Očka, kaj ti je? Sem nasloni glavo.*

*Dekle, poslušam jih... čaplje.
Na jug gredo.
Čaplje... za njimi pastirji doma
smo gledali.*

*Otrok, zdaj mislim na dom, na
rodno zemljo.*

*Tako govoril je starec in jaz sem
čul,
čul sem ga sredi poznojesenskih
gozdov...*

*Veter je hraste in gabre že davno
osul
in v golih vejah je tožil: Domov...*

Matej Bor

Dnevno obveščanje članov naše delovne skupnosti

Informiranost človeka je predpogoj za dobro počutje v sredini v kateri živi, dviguje njegovo pomembnost v tej sredini, povečuje njegovo zainteresiranost in mu omogoča, da pravilno sklepa in se odloča.

V naši samoupravni družbi, kjer vsi, neposredno ali posredno, soodločamo na različnih nivojih in v različnih sredinah, je dobra in stalna informiranost ljudi neobhodno potrebna, da izoblikujemo popolnejše samoupravne, odnose, ustvarimo večjo povezanost med ljudmi ter občutek soodgovornosti.

Priznati moramo, da je povezanost med vodstvom in ostalim kolektivom, pa čeprav ni ta kolektiv posebno velik, v naši delovni organizaciji precej rahla. Kako se vodstvo odloča, kaj se v tovarni dogaja, kako se dela v posameznih oddelkih, se zve delno in z zamudo iz zapisnikov in tovarniškega časopisa, iz boljše ali slabše obveščevalnih posameznikov ali pa sploh ne. Da tak način povzroča brezbriznost pri enih in ogorčenost pri drugih, razne oblike medsebojnih trenj in namigovanj pa pri vseh, je razumljivo. In da se s takim načinom odmikamo od ustvarjanja pogojev za pravo, popolnejše samoupravljanje, je tudi jasno. Prav nič čudnega ni, da potem na tistih redkih zbornih delovnih ljudi, ki jih sklicujemo, zaposleni negodujejo, da se pojavljajo misli o »vas, zgoraj in nas, spodaj«, skratka: nastajajo dodatne, nepotrebne konfliktna situacije, spori, nesporazumi.

Zadnje čase, odkar se Tosama deli pri vratanju, smo v tovarni spet malo več govorili o boljši informiranosti članov delovne skupnosti. Organizacija ZK v podjetju je obnovila že večkrat izraženo misel o dnevnem obveščanju. Vendar te zamisli tudi ne bi izpustila iz rok in bo na njej vztrajala, dokler se ne uresniči. Direktorju je predlagala, da takoj pristopi k organiziranju te naloge, da se v ta namen poveže z vsemi, ki mu pri tem lahko svetujejo in so soodgo-

vorni za pripravo podatkov. Nalog za izdelavo dodatnih oglasnih desk po oddelkih je že izdan, treba pa se bo še pogovoriti o vsebini in obliki dnevnih informacij.

Izvedba te naloge nikakor ni lahka, saj povezuje mnogo informacijskih virov, terja časovno discipliniranost dajalcev informacij, njihovo zavzetost za točnost podatkov, obenem pa tudi pobude njih kot tudi vseh članov kolektiva za še popolnejše obveščanje.

Podane informacije bi morale biti kratke in jasne, pa vendar ne prenatrpane, obenem pa sprotne, s čim manjšo zamudo, praviloma le za en dan nazaj. Treba bo doseči tudi nekatere prilagoditve takim potrebam že obstoječih podatkov tako glede roka kot glede načina in vsebine zajemanja.

Prav tako bo nujno določiti osebo, ki se bo po službeni dolžnosti ukvarjala z organiziranjem, zbiranjem in posredovanjem podatkov. To delo ji ne bi smelo biti v nadlogo, temveč bi ga morala opravljati vestno in z veseljem, pa tudi dajati dodatne predloge in pobude.

O konkretni obliki in vsebini dnevnega obveščanja pa je dozdaj oblikovano takole mišljenje in predlogi: obsegalo naj bi praviloma največ eno stran; objavljalo bi se na oglasnih deskah, ki so po oddelkih, bile pa naj bi tudi na takih mestih v tovarni, kjer je večji promet; omogočeno naj bi bilo, da bi ostale informacije nekaj dni na deskah zaradi primerjave podatkov in zaradi zamudnikov.

In vsebina? Predvsem podatki o doseženi dnevni proizvodnji posameznih oddelkov z razlago za posamezna preokračanja ali nedoseganja. Nadalje podatki o produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti. Prav tako tudi % odpadkov. Nadalje stanje prisotnosti in odsotnosti zaposlenih, dnevni redi sej posameznih organov delovne skup-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosti in takojšnja priobčitev sklepov — ne da bi čakali na zapisnike. Objavljali bi se tudi podatki o gibanju stroškov posameznih oddelkov ter o doseženem finančnem rezultatu v poedinem mesecu. Zanimivi bodo tudi podatki o službenih potovanjih — kdo, kam in s

kakšnim namenom je šel, ter kakšni so bili rezultati. Prav tako tudi o poslovnih obiskih v tovarni glede namena in rezultatov. Privlačni bodo takojšnji podatki o uspehih na različnih tekmovanjih: športnih, gasilskih, prve pomoči itd. Prostor bo tudi za razna obvestila in pojasnila.

Nikjer ni rečeno, da se s tem možnost vsebine dnevnih informacij izčrpa. To je le nekaj predlogov. Pri dopolnjevanju pa bomo sodelovali vsi z dodatnimi predlogi. Čas je že zdajle, bo pa tudi kasneje.

Važno je zdaj le to, da zamisel čimprej uresničimo in da jo uresničimo tako, da bo takoj postala privlačna in potrebna, da nas bo bolj povezala med seboj in da bo iz nas ustvarila boljše samoupravljavce, kot smo.

Toni Laznik, dipl. oec.
sekretar OZK Tosame

vi devalvacije dinarja znaša 664,6 milijona din, na osnovi revalvacije nekaterih tujih valut 238,7 milijona din in glede na porast cen na svetovnem tržišču še nadaljnjih 452,3 milijona din. Skupaj to daje 1.355,6 milijonov din. Če pa pogledamo pozitivni del, ki ga je tekstilna industrija pridobila z menjavo tečaja dinarja ji to prinaša 215 milijonov, tako se negativna bilanca zmanjša na 1.140,6 milijonov dinarjev.

Ukrepi ZIS so omogočili to negativno bilanco omejiti še za 410,9 milijonov din, toda vseeno ostane dejstvo da ostane 729,7 milijona din, ki bi jih morala tekstilna industrija sama nositi.

Teh nekaj številčk prikazuje položaj tekstilne industrije danes. Izhod je, toda boleč. Sami tekstilci pravijo, da bo treba dosledno formirati cene na osnovi cene uvozne surovine. Z drugimi besedami povečati cene v maloprodaji tekstila. To bi v predvideni kvoti 5% porasta cen v letošnjem letu pomenilo 0,6% za tekstilno industrijo. Vprašanje pa je če je sploh za teh 0,6% še prostora v petih procentih. Vemo, da so cene dosedaj porasle že za 3% in ZIS vrši zelo strogo kontrolo v odobravanju povečanj cen nasploh.

Čisto gotovo je, da mora del bremena nositi tudi gospodarstvo, toda treba je vzeti v poštev brezihoden položaj tekstilne industrije in ne nalagati še novih obvez na pleča tekstilnega delavca, ki je že tako in tako najslabše plačan v državi.

Po Tanjugu
Drčar Milan

Se bo za tekstilce našla rešitev?

Stanje v tekstilni industriji je še vedno kritično. Vsi dosedanji ukrepi ZIS niso praktično nič prispevali k boljšemu stanju. Veliko število tekstilnih tovarn je delno ali popolno ustavilo proizvodnjo; je bilo rečeno na zadnjem zasedanju sveta za tekstilno industrijo zveze gospodarske zbornice. Izgleda, da ti zaključki ne morejo biti težji od tistega kar se prikazuje organom in javnosti.

Po decembrski devalvaciji se je tekstilna industrija znašla v brezizhodnem položaju. Res je ZIS storil neke korake, da se položaj izboljša, vendar je še vse brez pravega smisla. Odnosi med cenami in surovinami so že bili porušeni, poslednja devalvacija pa je prinesla totalno zmedo. Tovarne ne delajo, delavci so na plačanih ali neplačanih dopustih. Nekatere tovarne še delajo, ker jim je še ostalo nekaj surovin. Tako je ogrožen tudi izvoz. Pričakuje pa se tudi porast uvoza tekstila.

Tako črne slike že dolgo ni bilo v katerikoli veji industrije. Pripomniti pa je treba, da imajo tekstilci že leta in leta najnižjo lestvico osebnih dohodkov. Podatek za leto 1970 pove, da je imela tekstilna industrija za četrtno nižje osebne dohodke od povprečja industrije, ki prav tako zaostaja za jugoslovanskim povprečjem.

Problematika tekstilne industrije je vezana na dejstvo, da je proizvodnja v tej veji industrije zasnovana skoraj izključno na uvoženih surovinah. Zaradi tega vsaka devalvacija ali sprememba cen tekstilnih surovin na svetovnem tržišču neposredno vpliva na proizvodnjo tekstila, ki ga prodajo po

maksimalni ceni. To z drugo besedo pomeni, da tekstilci nikakor ne morejo slediti cenam na svetovnem tržišču. Res je ZIS že poskušal za zmanjšanjem dajatev olajšati položaj, vendar se je ta ukrep pokazal za nezadostnega.

Poslednji devalvaciji se je pridružila še ena težava: povečane cene surovinam na svetovnem tržišču. Nanizani podatki veljajo za celotno tekstilno industrijo v Jugoslaviji. Negativna bilanca na osno-

Mnogo noči je že prebila med stroji — zdaj je že tik pred pokojem.

Novi zakon še ne bo odtajal cen

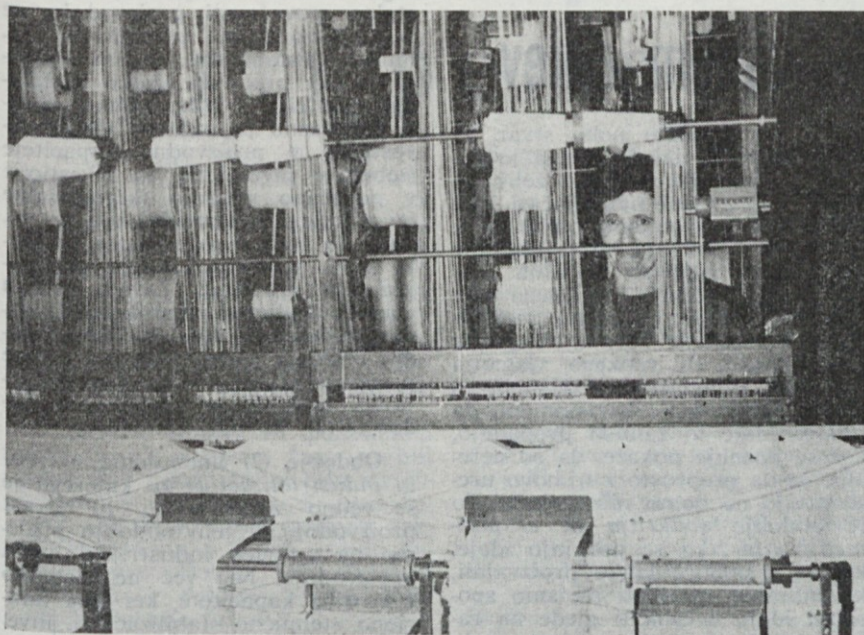
Kakor vsa podjetja, tako tudi naše občuti zelo veliko vrzel v kretanju poslovne politike zaradi rešenih sistemskih vprašanj na področju dela in življenja našega gospodarstva. To velja posebno za zunanje trgovinsko in devizno poslovanje, nelikvidnost (multilateralna kompenzacija), predvsem pa

poslovanje bistveno spremenili 1. avgusta 1971 leta, zaradi reevalvacije zahodnih valut, tihe devalvacije dinarja, povečanje uvozne takse za 4 % in ostalih podražitev. Kako se je problem cen filtrov za cigarete razvijal naprej, pa je več ali manj poznano vsem članom našega podjetja, pa ga zaradi tega ne bi po-

Če bi trenutno odpravili odlok o zamrznitvi cen, ne da bi hkrati nadomestili z drugimi predpisi, bi vsekakor sprostili vse cene. V sedanjih tržnih situaciji bi v tem pogledu morali pričakovati zelo močan skok cen. Ker pa zamrznitev ne bo kmalu odpravljena, ni bojazni, da bi sprožili nenadzorovanje in sunkovite podražitve. Zakon o družbeni kontroli cen v svojem 2. členu lepo pravi, da »organizacije združenega dela samostojno oblikujejo cene za proizvode in storitve po tržnih razmerah«, vendar vse dotelj, dokler ne bodo objavljene predpisi, ki so jih že navedel, novi zakon še nima in ne bo imel pravega učinka.

Tekstilna industrija v celoti, pri tem pa tudi cela grupacija proizvajalcev sanitetnega materiala, so trenutno v zelo težkem položaju. Cene bombaža na svetovnem trgu so se močno dvignile, skupna podražitev bombaža z reevalvacijo zapadnih valut in devalvacije dinarja se ocenjuje do 50 %, podražili so se prevozi po železnici, povečala se je cena elektro energiji itd. Cene tekstilnih izdelkov pa so zamrznjene, le majhna odjuga je bila v mesecu marcu t. l. in to za bombažno prejo za 18 % in za ostale tekstilne izdelke 4 %. Navedena situacija je tekstilno industrijo pripeljala do položaja, da nima surovin za normalno poslovanje, kvaliteta surovin je zelo slaba, pod vsako kritiko pa je posebno bombažna in stanična preja. Zelo smo veseli da sploh prejo dobimo, da normalno delamo in da izpolnjujemo obveznosti do naših kupcev. Predilnice so se v precejšnji meri orientirale na izvoz bombažne in stanične preje, ker je cena v izvozu ugodnejša od cen na domačem trgu. Zaradi pomanjkanja surovin mnogo tekstilnih podjetij, predvsem na jugu Jugoslavije, dela že več tednov s polovičnimi kapacitetami. Nujno je čimprej kompleksno rešiti problem cen v tekstilni industriji tako za surovine kot tudi za gotove izdelke, zmanjšati izvoz bombažne in stanične preje ter prvenstveno pokriti vse potrebe domače tekstilne industrije. Svet tekstilne industrije pri Zvezni gospodarski zbornici je pripravil že nekoliko predlogov za uspešno rešitev problemov v tekstilni industriji, ali na žalost, do sedaj vse brez uspeha. Realno smemo pričakovati samo delno rešitev problemov cen v prvi polovici meseca junija, za koliko odstotkov bo nam posijalo sonce, pa je za sedaj še tajna ali pa v diskusiji na Zveznem zavodu za cene. Ne smemo bi-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ujeta med niti — ne samo to — ujeta tudi v skrbi, kako je doma

neurejen položaj cen. Ob tej priliki bi rad seznanil bravce našega časopisa o trenutni situaciji problema cen, o ostalih nerešenih sistemskih vprašanjih pa se bom oglasil pozneje.

Problem cen na našem tržišču, kateri se skuša urediti že nekoliko let, na žalost še do danes ni urejeno. Praktično so naše cene, mislim, na sanitetni material in na ostale industrijske izdelke, pod kontrolo že od maja 1970. leta, ko je izšla Odredba o obveznem pošiljanju cenikov Zveznemu zavodu za cene v evidenco in odobritev. Že od navedenega datuma pa vse do sedaj nam ni bilo mogoče oblikovati cen naših izdelkov po tržnih razmerah. Vsako povišanje cen je bilo mogoče le v okviru grupacije proizvajalcev sanitetnega materiala, Zvezne gospodarske zbornice in Zveznega zavoda za cene, v slučaju bistvenih sprememb pogojev gospodarjenja. Kljub vsem težavam v obdobju do zamrznitve cen, to je do 6. novembra 1971, smo uspešno reševali skoraj vse probleme, razen filtrov za cigarete, ker so se pogoji za rentabilno

novno omenjal.

V pričakovanju liberalnejših razmer v oblikovanju cen po tržnih pogojih, pa smo bili 26. novembra 1971 krepko presenečeni o novem še ostrejšem ukrepu, ko je izšel odlok o zamrznitvi cen in vseh prodajnih pogojev. Rečeno je bilo, da bo odlok o zamrznitvi cen veljal nekako do konca letošnjega februarja. Ustrezni predpis, ki je do ločal zamrznitev cen, je temeljil na predvidevanju, da bodo do tega datuma pripravljene vsi predpisi, ali vsaj glavni, ki bi od tu dalje urejali to vprašanje. Vendar se to ni zgodilo, čeprav postaja položaj na tržišču in sploh v gospodarstvu že kar pereč.

Novi zakon o družbeni kontroli cen, ki je pravkar izšel in je bil objavljen v Ur. listu SFRJ št. 25 18. maja t. l. najbrž ne bo mogel kmalu zaživeti, ker niso bili hkrati pripravljene ostali predpisi, s katerimi bi lahko uresničili nove zamisli. Predvsem manjkajo predpisi o družbenem dogovarjanju, predpisi o postopku samoupravnega dogovarjanja o cenah in predpisi o merilih, kaj so novi izdelki.

(Nadaljevanje s 3. strani)

ti preveliki optimisti, moramo gledati situacijo gospodarske stabilizacije povsem realno. Pri tem se zlasti poudarja potreba po znižanju stroškov proizvodnje in storitev, pa tudi dajatev, to je raznih prispevkov oz. davščin. Zlasti nas, tekstilce, teže številni in visoki prispevki, ki vplivajo na raven cen naših izdelkov. Seveda pa moramo tudi mi poskrbeti, vsak na svojem

področju in izkoristiti vse možnosti za večjo produktivnost, boljše izkoriščanje kapacitet, pa tudi z varčevanjem z materiali in z izdatki v neproduktivne namene.

Na kraju bi želel poudariti, da moramo v situaciji, v kateri se nahajamo, predvsem poiskati samega sebe, kajti z dobro voljo, z razumevanjem in trdim delom bomo premostili vse težave gospodarske stabilizacije.

Slavko Bajec oec.

Vodenje z opredeljevanjem ciljev

Kot najuspešnejši način vodenja v svetu danes poznamo »vodenje z opredeljevanjem ciljev«. Pri tem načinu vodenja mora imeti vsak nivo vodij, (Nivoji so nižji vodja NV, srednji vodja SV in višji vodja VV) svojemu nivoju primerno oziroma odgovarjajoče naloge opredeljene kot kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne naloge. Poleg tega je za uspešno vodenje podjetja potrebna tudi strategija razvoja podjetja oziroma strategija proizvodov, ki jih podjetje proizvaja oziroma ima realne možnosti, da jih vpelje v proizvodnjo, ker nam strateška analiza posameznega proizvoda pokaže, kaj od proizvodnje letih lahko pričakujemo.

Oglejmo si kaj z analizo proizvoda v strateškem smislu lahko ugotovimo in seveda temu primeru potem tudi ukrepamo. Življenjska doba vsakega proizvoda od od-

kritja, ko krijemo neko stvar, ki bi jo lahko proizvajali in si jo strošniki na našem tržišču želijo, in so jo pripravljene tudi plačati, razdelimo na pet obdobjev od 0 — 4.

Za prvo obdobje, to je obdobje 0 je zlasti značilna počasna rast obsega proizvodnje, negativna rentabilnost, visoke tehnično raziskovalne investicije, zaradi nesigurne rentabilnosti in velikega vlaganja pride do pomanjkanja denarja in visoka »smrtnost«, kar pomeni, da mnoge ideje in zamisli propadejo, ker se pozneje pokaže, da so nerealne in da preprosto z njihovo uresničitvijo ne bomo nič zaslužili. To je obdobje »odkritja in eksperimentiranja«, ko se porajajo ideje, kaj bi v bodoče lahko proizvajali, ko moramo raziskati ali smo sposobni idejo uresničiti glede na razpolagajoča denarna sredstva, tehnologijo in znanje, ko moramo izdelati prototip proizvoda, raziskati

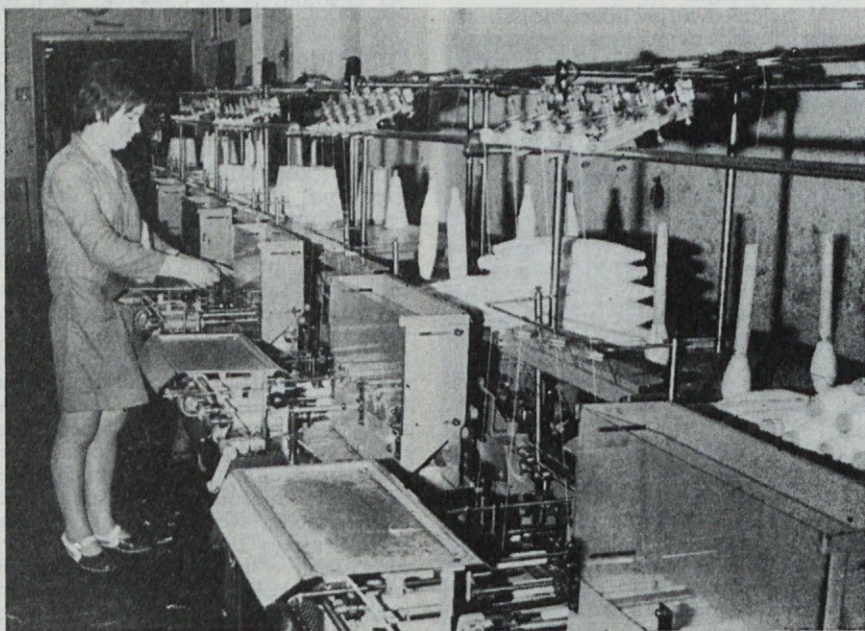
tržišče koliko in kje ter po kakšni ceni bomo novi proizvod prodali, ko moramo proučiti kje bomo dobili zadostno količino odgovarjajoče surovine. Če neka ideja oziroma zamisel to obdobje preživi in ni več ovir, da steče redna proizvodnja proizvodov oziroma vrsta proizvodov preide v novo obdobje, v obdobje »vzpona« (1).

To obdobje ima zopet svoje specifične značilnosti in probleme. Zaradi velikega povpraševanja na trgu, ker je to nov proizvod katerega naenkrat želijo vsi, moramo stalno povečevati proizvodnjo, se postavi vprašanje zmogljivosti, tehnična nestabilnost, v tem obdobju je tak proizvod visoko rentabilen, podjetje z njim veliko zasluži. Istočasno pa zahteva visoke investicije v proizvodne kapacitete (tehnične investicije) in investicije v povečano prodajo (komercialne investicije). V tem obdobju se dogaja, da tudi mnoga druga podjetja želijo oziroma začnejo proizvajati isti proizvod. Zaradi velikih vlaganj podjetju zmanjkuje denarnih sredstev. V tem obdobju zaradi velikega povpraševanja raste proizvodnja zelo hitro, kar se pojavlja tudi še v naslednjem obdobju (2), že bolj umirjeno.

Obdobje (2) imenujemo »razvoj in industrializacija« za katerega je še vedno značilna do 10 %-rast proizvodnje, v tem obdobju pride mo na umirjen industrijski način proizvodnje. Nič več ne vlagamo v strojne kapacitete, ker ima umirjeno »tehnično stabilizacijo«, investicije so bolj umirjene, vlagamo predvsem v tekočo proizvodnjo, rentabilnost — donosnost vztraja, proizvod pa prehaja že v svoje naslednje življenjsko obdobje, obdobje (3), ki pomeni njegovo »zrelostno obdobje«.

Za to obdobje je značilno, da se rast prilagaja splošni rasti, ki zavisi od splošnega razvoja družbe, začnejo se investicije v produktivnost in reklamo, če hočemo zadržati povprečno rentabilnost. Ker v povprečno rentabilno proizvodnjo iz strateških vidikov investicije niso racionalne, se pojavijo odvisna denarna sredstva. Vse dotlej dokler še lahko povečujemo produktivnost in dokler z reklamo vzdržujemo povpraševanje in s tem dosegamo vsaj povprečno rentabilnost se proizvod nahaja v zrelostnem obdobju. Ko to ni mogoče, proizvod preide v zadnje življenjsko obdobje, obdobje »zatona« (4). V tem obdobju proizvodnja pada, rentabilnost je negotova. Ko se nek proizvod nahaja v tem obdobju, ga je najpametnejše brisati iz proizvodnega programa, namesto njega pa uvesti nov rentabilnejši proizvod.

To je enostavni prikaz življenjskih obdobjev vsakega proizvoda, ki so za en proizvod daljša, za drugi

Mlajša — verjetno najmlajša v trakotkalnici — njej se obeta, da ne bo delala toliko ponoči, kot njena sodelavka.

krajša, odvisno od tega, kako hitro se pojavi nov proizvod, ki podobne ali enake potrebe zadovoljuje bolj in ceneje, ali pa je še bolj reprezentančen in si ga določeni sloji ljudi želijo bolj kot prejšnjega.

V vsakem izmed teh obdobj se v vodenju pojavljajo popolnoma specifični problemi, ki zahtevajo tudi specifično opredeljene naloge

in cilje, ki morajo biti postavljeni na daljše, srednje in krajše roke. To so problemi na komercialnem, prodajnem in nabavnem področju, na področju tehničnega razvoja, na področju proizvodnje, financiranja, kadrovskega problemi. O tem bi spregovnil v nadaljevanju v prihodnji številki.

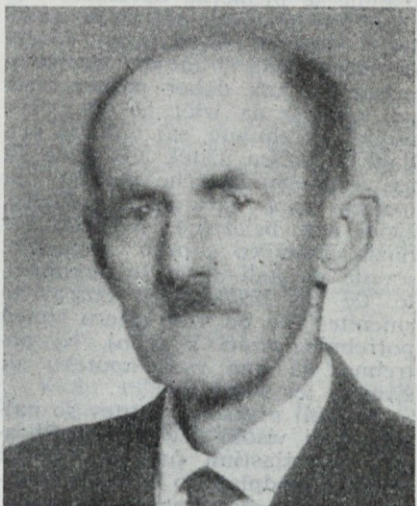
Tone Dolenc

(po predavanju prof. Nemca)

Imejmo ga za svetel vzgled

Neizprosna smrt nam je iztrgala nekdanjega sodelavca Franca GROSA. Letos bi napolnil 85 let svojega trdega življenja. Toda ni ga več, taki so pač zakoni narave.

Leta 1924 je prišel iz Stražišča pri Kranju na Vir. Življenjska pot mu je bila trda in ga vodila za vsakdanjim kruhom po deželi slovenski, dokler ni prišel leta 1943 na Vir v tovarno KOCJANČIČ. Tu je ostal vse do upokojitve in še dalje, kadar je bil potreben na delovnem mestu čuvarja.

Pet otrok se mu je rodilo in pet vedno lačnih ust je bilo treba hraniti — zanj je bil le manjši delež. Vojna ga je postavila pred nov življenjski udarec, saj je v NOV izgubil prvega sina Franca.

Kolikokrat je odpeljal v Ljubljano ali na postajo gotove izdelke, saj takrat ni bilo avtomobilov in tovarniški konjiček je bil z Grosom vedno na cesti. Z leti se je tovarna razvila in kornia so zamenjali avtomobili in GROS FRANC je postal nočni čuvaj. Koliko noči je bilo treba biti buden in vesten, kajti takrat so bili težki časi tudi za nočnega čuvarja.

Med prvimi se je poslovil kot upokojenec, toda kot invalidski, četudi je vseskozi in dalje delal. To ga je tudi potrklo in ker je znal vedno biti skromen, je tudi to napako družbe obdržal za sebe in ni rad govoril o tem.

Martljiv, kakršen je bil vse do svoje smrti, nas je za vedno zapustil. Toda zdi se mi, da smo takim ljudem dolžni več kot veliko udeležbo na zadnji poti. Imejmo ga za svetel vzgled in bodimo taki kot je bil pokojni GROS FRANC.

I. K.

Občinsko tekmovanje v prvi pomoči

Reči bi bilo treba, da se s prvo pomočjo v naši tovarni ukvarjamo bolj intenzivno šele nekaj časa, zato doslej ni bilo nobenih vidnejših rezultatov. Morda je bil kriv tudi odnos tekmovalcev.

Lansko leto smo, na primer, tik pred tekmovanjem ugotovili, da nista prišla dva naša tekmovalca, pomagati smo si mogli pač z nekaterimi drugimi. Neuspeh je bil popoln — predzadnji v občini.

Letos je situacija popolnoma drugačna. V prostem času so bili tečajji PP, nekaj jih je bilo na 80-urnem, še več pa na 20-urnih tečajjih. Ni bilo težko sestaviti tekmovalno ekipo, v kateri so bili: Zolkar Janez, Dolenc Joži, Strukelj Dani, Brnar Poldka, Vodnik Venclj in Peterka Anton.

Samo pripravljanje na tekmovanje je vzelo še precej prostega časa in volje. Vemo pa, da ne zastonj. Naša tekmovalna ekipa je zasedla, kljub močni konkurenci kar I. mesto v občinskem merilu. S tem plasmanom smo si zagotovili nadaljnjo pot na republiško tekmovanje, ki bo 3. junija v Ilirski Bistrici. Ko bo TOSAMA izšla, bodo rezultati že znani, upamo na najboljše. Dr. Cerar, ki vodi vse vaje naše ekipe, se trudi, da bi dosegli čimveč. Tudi naši vodilni so pokazali veliko razumevanje, saj je tudi razumljivo. Delamo sanitetni material in lep uspeh bi bil, da se kot sanitejci izkažemo tudi z ravnanjem ob nesrečah, ne samo na tekmovanjih. sekretar RK Domžale, tov. Kosmač, se tudi prizadeva, da bi čim bolj uspeli.

Kmalu bi pozabil nekaj pomembnega! Pokrovitelj občinskega tekmovanja je bila prav TOSAMA, to je lepo in vzpodbudno za vse nas. V Ilirski Bistrici pa si moramo zagotoviti uspeh, ki bo vsem nam v ponos.

Ob tej priliki bi opozoril še na eno nepravilnost, ki nam kot tovarni sanitetnega materiala gotovo ni v ponos. To seveda ne sodi v tekmovanje, ampak povsem nekaj drugega. Tovarna stoji ob cesti.

Nesreče se zgodijo, velikokrat bi takoj potrebovali sanitetni material, pa je vratarjeva omarica prazna, verjetno je po ostali tovarni tudi tako. Nesreče na delu, nesreče na cesti, eventualne nezgode elementarnega značaja, vse to nas opozarja, da smo s te strani praktično nepreskrbljeni.

Za vratanja pa je še posebno pomembno. Lahko bi imeli tam posebno omarico za primer nezgod zunanjih ljudi, ki bi se zgodile v bližini tovarne, za to pa obstaja zelo velika verjetnost. Ta material bi potem rabili samo za ta namen. To bi bilo po eni strani koristno, po drugi strani pa bi se s tem tudi dvigal uvelod tovarne — ne samo na tekmovalnem polju — tudi v praksi.

V. V.

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem v tkalnici ovojev se najtopleje zahvaljujem za venec, sveče in izrečeno sožalje ob bridki iztebi dragega mi očeta FRANCA GROSA.

Iskrena hvala tudi vsem tistim sodelavkam, ki ste mi stale ob strani vse od trenutka, ko sem zvedela strašno novico, da za očeta ni rešitve, da so mu dnevi šteti. Bile ste mi velika pomoč.

Hvala tudi vsem, ki ste ga spremlili na njegov poslednji dom ter sindikalni podružnici podjetja za finančno pomoč.

TONČKA GROS — KOKALJ

ZAHVALA

Sindikalni podružnici »TOSAMA« se iskreno zahvaljujem za obisk in darilo v času moje bolezni.

NOVAK LADI

Planine vabijo

Iz moje mladosti

Spet je moderno hoditi na izlete peš. To ni neumnost, temveč zelo pametna domislica. Posebno v današnjem času, ki poln nenehnih voženj z avtomobilom in celo v najbolj zakotni vasi zaudarja po bencinu. Hoja je zdrava, ker se gibljemo na svežem zraku. Tisti, ki izkoristijo vsak prosti dan za izlete v planine, pravijo, da je ljubezen do gora skoraj že bolezen — toda prijetna bolezen.

Toda prvi pogoj za lep izlet v planine je primerna oprema. To je tisto, kar planinec potrebuje za izlet v planine (seveda peš). Mogoče boste našli v mojem drobnem prispevku kak dober nasvet. Vedno vzemite na izlet le tisto, kar nujno potrebujete, saj nošenje prtljage ni noben užitek. Če boste šli na toaletni izlet ne pozabite na toaletni papir, šivanke in sukanec, žepni nož, beležnico, svinčnik, baterijo, škatljičico s prvo pomočjo, seveda pa tudi denar in dokumente. Če vas bo šlo več skupaj se zmenite, kdo bo vzel katero izmed potrebnih stvari s seboj. Ni potrebno, da ima vsak apoteko ali šivanke ter sukanec.

Najbolj primerna obutev so goznanice ali visoki čevlji s profiliranimi gumijastimi podplati. Čevlji s takimi podplati so enako primerne za sneg, za trato in melišče. Gumijaste copate niso primerne za daljše hoje. V njih močno drsi, pa tudi noge se zelo potijo. V čevlje obujte tanke dokolenke, čez dokolenke pa še volnene nogavice. Najbolje so iz ovčje volne in doma narejene. Volnene nogavice odlično vpijajo znoj, so tople in se ne grbančijo.

Za hribe so najbolj pripravne pumparice ali močne dolge hlače (kavbojke). Poleti nosimo tudi kratke hlače, niso pa priporočljive za daljše izlete, za več dni, ker ne vemo kakšno vreme nas lahko doleti med turo. Za ženske isto priporočam pumparice ali hlačno kni-
lo. S seboj moramo imeti za obleči tudi vetrni jopič ali bundo za pozimi. Izdelan mora biti iz blaga, kateri ne prepušča vetra in dežja. Kljub dobremu veternemu jopiču in topli jopici denemo v nahrbtnik tudi nepremočljiv dežni plašč. Pa tudi klobuk ali čepico ne pozabite. Poleti je bolj primeren klobuk, ker so sončni žarki v planinah zelo močni. Ne pozabite vzeti rezervno srajico in nogavice. Bluze ali srajice naj bodo iz bombaža, umetna vlakna niso priporočljiva, ker ne vpijajo znoja.

Nahrbtnik je nepogrešljiv del prtljage vsakega planinca. Kako naložimo nahrbtnik? Na notranjo stran obleko, na zunanjo pa hrano

in ostalo, tako da vas ne bo tiščalo v hrbet. lede hrane danes ni več problemov. V naših planinah so planinske postojanke precej dobro preskrbljene, kjer se boste lahko dobro najedli. Zato vzemite s seboj najnujnejše; sladkor, limono, jabolka ali pomarančo, čokolado, prepečenec in tudi kakšno konzervo. Dobro je, da med potjo večkrat jemo, seveda močno kalorično lahko prebavljivo hrano.

V kratkih vrsticah sem opisal, kaj je nujno, da imamo pri roki, če gremo v planine. Tudi v gorah ne pozabimo na lepo vedenje. Nikar ne trgajmo zaščitnih cvetlic, sicer bodo naše planine čez leto dni brez tega čudovitega okrasja. V hribih nikar ne kričite, ker lahko preplašite divjad, včasih pa je že povzdignjen glas dovolj, da se sproži kup kamenja ali snežni plaz. Pred izletom v planine bomo poslušali vremensko napoved. Toda nikar se prehitro ne veselite, če se obeta lepo vreme. Računajte tudi s tem, da se posebno v hribih lepo vreme kaj hitro spreobrne, zato je dobro, da imate s seboj rokavice. V gorah je tudi poletja hladno in pogosto sredi poletja sneg. To pa je poletni nevarnejši kot pozimi.

Na pomoč kličite le v sili. Mednarodno znamenje za klic na pomoč v gorah so: šest znakov v eni minuti v enakih presledkih. Po eni minuti znake ponavljajte. Znake lahko dajete z žvižgi, z lučjo, z mahanjem itd. Odgovor je dajanje znaka trikrat v eni minuti.

Drugič pa kaj o Triglavu.

C. Z.

ZAHVALA

Sindikalni podružnici »TOSAMA« se iskreno zahvaljujem za poklonjeno darilo.

FRANCKA JUDEŽ

OBVESTILO

Lastnike motornih vozil (avtomobilov) obveščamo, da smo zarisali pred vratarnico z rumeno barvo bokse za pankiranje in prosimo, da se teh boksov ne poslužujejo, ker so namenjeni le za vozila naših poslovnih strank.

Vodja transporta — Vodnik Vencelj

Sem slovenska deklica. Ančka mi je ime. Sem obraza bistrega, hrabro imam srce.

Doma sem iz tistega kraja, kjer rodi žlahtno grozdje in točijo sladko vince.

Sem iz revne hiše, ena izmed osmih otrok, zelo revnih staršev, ki niso mogli svojim otrokom dati tistega, kar lahko mi nudimo svojim.

Med drugo svetovno vojno je bilo pri nas veliko uničenega. Naša vas bila večkrat napadena. Ko je sovražnik začel ponoči streljati, smo zmeraj zbežali iz hiše v bližnjo dolino. Tako smo si reševali življenje.

Kolikokrat je oče ponoči strahnil in oprezal pri oknih kdaj bo kaj nevarnega. Bal se je za otroke, ker smo bili še vsi mladoletni. Ko je zapazil prvo raketo v zraku nas je že zbudil, da smo spet bežali iz hiše. Spali smo kar oblečeni, da smo lahko takoj šli, ker je kmalu potem začelo streljati.

Cepeli smo v dolini. Zeblo je nas, otroke, ker smo iz tople postelje šli v temno noč brez vsake odeje.

Koliko takih dogodkov sem preživela, ki mi ne bodo šli nikdar iz spomina. Bila sem najstarejša, zato sem sledila vsemu, kar se je dogajalo.

Nekega dne so stopili Nemci v hišo, ko smo ravno kosili. Prestrašili smo se, ker so držali pištole v rokah. Namerili so na očeta in ga začeli spraševati kje so partizani. Oče se je hitro znašel in se naredil mutastega. Molčal je, le z rokami jim je kazal da ne zna govoriti in jedel naprej. Nekaj časa so gledali po otrokih; ki niso nič dosegli so odšli. Tako je oče rešil življenje desetčlanski družini. Če bi kaj spregovoril, bi vse postrelili.

Veliko je takih in še hujših spominov. Tako so požgali tik pred koncem vojne, spomladi, 22. 3. 1945 leta, vso vas. Strašno je bilo takrat. Slišalo se je grozno tuljenje govodi v hlevih in cviljenje prašičev, ki jih nismo mogli rešiti. Otroci smo trepetali od groznega strahu in lakote, kajti takrat nismo jedli dva dni nič, samo skrivali smo se pred sovražnikom. Ostali smo brez streh, nismo imeli kje spati, ne kuhati. Kmalu potem je bilo tudi konec vojne.

Takrat nam je mama povedala, da ne bo več Nemcev; zdaj smo vsi partizani, ne samo tisti, ki so hodili ponoči k nam jest. Voine je bilo resda konec, vsega pa še ne. Nekega dne je bil sestanek in so občinski aktivisti kar sami odločili kdo bo šel na udarniško delo, ne da bi vprašali starše. Določeni smo bili sami mladoletniki. Strašili so nas, da bodo vzeli kravo iz hleva,

če ne gremo in še kaj drugega bo. Bilo je na soboto. Očeta ni bilo doma. Prisilili so me, da sem šla na udarniško delo v Kočevje za tri tedne.

Ko se je oče vrnil domov iz dela, mu mama pove, da sem morala iti, da je bilo obvezno. Bil je strašno hud. Nekemu občinskemu aktivistu je rekel, da je sam gospodar svojih otrok in ne on. Za teh par besed je moral na prisilno delo za tri tedne. Takega postopanja je bilo po vojni še nekaj časa.

Zasluzka ni bilo za nikogar. Pomagali smo en drugemu in to za »božji lon«. Ni kazalo drugega kot podati se v svet s trebuhom za kruhom. Šla sem 1951 leta, prišla v domžalsko okolico k nekemu kmetu za služkinjo. Zasluzek je bil tako majhen, da se skoraj ne splača napisati vsote moje plače. Trudila sem se, da bi se zaposlila

kje v tovarni, saj sem imela upanje, da bo tam boljše. Dolgo časa sem tavela in spraševala za delo, prav takrat je bilo zelo težko dobiti službo. Nisem obupala in izpolnila se mi je želja, da sem se 1954 leta zaposlila v Tosami, takratni Vati.

Delavke, med katere sem prišla delat, so me začudeno gledale, ker sem bila zelo slabo oblečena. Nikogar ni bilo, ki bi mi pomagal v stiški. Sama sem morala misliti na vse. Ko sem se pravadila, sem šla na triizmensko delo in tako delala 9 let. Takrat mi ni bilo težko, danes pa tega ne bi zmogla več, ker se moram posvečati otrokom, pa tudi leta so že za mano.

Nekateri se čudijo, zakaj sem slabih živcev; toda tisti, ki so toliko pretrpeli, so težko dobrega zdravja.

Rožič Ančka

Prav to, da je bilo zgolj opisovanje številnih dogodkov, je vzelo vrednost sicer zelo iskrenem pisanju. Bolje bi bilo, da bi bil podrobnejše literarno opisan en sam od omenjenih dogodkov, kot je to v drugih primerih.

Zgodba o povišanju je sicer zelo dobro pisana, motiv pa je že precej star in zato premalo izviren. Škoda, da ni zgodba postavljena v sedanost, kar bi ji nedvomno povečalo vrednost.

Kje ste, čajni lončki? je dovolj pikra pesmica na račun našega obnašanja v tovarni. Tudi zgradba pesmice je dobra, posebno s stalnim ponavljanjem osnovnega motiva. Verjetno bi bila v konkurenci več pesmi ocenjena mnogo bolje. Tako pa se zdi, da je komisija nekoliko protežirala spise in malo premočno spregledala edino prijavljeno pesem.

Nagrajencem in nenagrajencem naj bo posredovana ocena vzpodbuda za nadaljnje sodelovanje pri Tosami, nagrajencem pa tudi obenem čestitamo.

T. L.

Izbrani so najboljši literarni spisi

Rok se je iztekkel. Komisija uredništva v sestavi Toni Laznik, dipl. oec., Manjan Merkužič in Franc Peterlin dipl. ing. se je odločila, da predhodno vsak od njih prebere vse na razpis odposlane članke in jih že sam razvrsti po svoji presoji po vrstnem redu. Na skupni seji se seštejejo ocene in določi dokončni vrstni red.

Po takem kriteriju je komisija izbrala za nagrade naslednje pripevke:

- Lučka, Jane Vidergarjeve (januar 1972) — prva nagrada (50.— din)
- Maturantka, iste avtorice (marec) — druga nagrada (30.— din)
- Riž, Milana Drčarja (april 1972) — tretja nagrada (20.— din)

Sledijo:

- Srebrna poroka Ivana Kosirnika, Iz moje mladosti Ančke Rožičeve in Zgodba no povišanju R. Demšanjeve ter Kje ste, čajni lončki Marte Cerarjeve.

Po mnenju komisije oblikuje Lučko izvrsten, neprenatran in prepričljiv način pisanja, dramatična rast zgodbe, motiv pa je človeški, human in prisrčen, nauk zgodbe pa je podan neprisiljeno in prepričljivo.

Maturantka je sicer nekoliko skonstruirana zgodba, vendar pa njena simbolika le vpliva na razmišljanje bralca o človeškem ponašanju, o življenju in nehanju, o upih in brezupih.

Riž je nekoliko gostobesedno pisanje, ki pa iz sicer malenkostnega mladostnega dogodka vendarle u-

stvanja prijetno branje, z nekoliko trpkim priokusom.

Srebrna poroka je literarno dobro obdelana precej razširjena šala. Nekoliko je motila rahla opolzkost zgodbe.

Iz moje mladosti je prizadeto opisovanje težke mladosti avtorice.

ZAHVALA

Vsem prijateljicam se iskreno zahvaljujem za tople besede in obiske ob moji boleznii.

Ani Žmavec

Neznosne vročine poleti v oddelku filtrov bo kmalu konec. Na sliki polaganje TERVOL plošč za toplotno izolacijo strehe. Namestiti bo treba še strešne ventilatorje.

Poročilo samoupravnih organov

DELAVSKI SVET je imel prvi dan v mesecu juniju redno sejo na kateri se je pogovarjal o sledečih temah:

- potrdil predlog o investicijah,
- se pogovarjal o nočnem delu žena, ker je Republiški sekretariat za delo, dal za leto 1972 na našo željo, soglasje o podaljšanem nočnem delu žena, s svojim aktom, 140-45/72, z dne 12. 4. 1972.

Delavski svet se je strinjal, vendar pod pogojem, da se nočno delo upošteva v dopustu in da se pripravi program, za postopno ukinitvev nočnega dela dela žena.

- sprejel sklep, da odbor za medsebojne odnose ponovno pregleda dodeljena sredstva za stanovanjsko izgradnjo s tremi popravki.

ODBOR ZA MEDSEBOJNE ODNOSE je v mesecu maju imel le eno redno sejo, in sicer:

22. 5. 1972, na kateri je razpravljaj in sklepal o sledečem:

- se pogovarjal o letovanju in se seznanil, da zaradi prevelikega števila prijav za (Izolo in Novigrad) komisija ni mogla vsem članom kolektiva odobriti letovanja. Komisija je izločila iz seznama vse tiste člane, ki imajo možnost letovati v podjetju, kjer je zaposlen zakonec in tiste, katerih so zakonci obrtniki.

Sprejeli so sklep, da se predlog, katerega je OMO pregledal, razobesi na oglasni deski in se obvesti vse prijavljene člane, da je rok pritožbe 3 dni, in sicer pisмено na delavski svet. Istočasno so soglasno potrdili sklep, da morajo vsi, ki bodo letovali v Novigradu ali Izoli, do 15. junija 1972 vplačati 50 % od celotnega zneska penziona. Za tiste, ki do imenovanega dne ne bodo plačali, se bo smatralo, da se odpovedujejo letovanju.

- Obravnaval vlogo komercialnega zastopnika tov. Božiča Svetozarja, kateri se je ponovno prijavil na razglašeno delovno mesto.

Tov. Božič je s 1. 1. 1972 uveljavil pravico do pokojnine.

V mesecu marcu smo dobili rešeno odločbo o upokojitvi in na podlagi te odločbe smo po predpisanem postopku preko zavoda za zaposlovanje razglasili delovno mesto komercialnega zastopnika kot prosto. Prijav, razen tov. Božiča, ni bilo, zato je OMO sprejel sklep, da se imenovanega tovariša sprejme v delovno razmerje s 1. 3. 1972, kot komercialnega zastopnika za področje Zagreba.

- Sprejel sklep, da se 15.000,00 din nameni oz. odobri za preventivno okrevanje članov kolektiva.

Zdravstvena služba našega podjetja je ugotovila, da je več članov podjetja, kateri so bolni in bi bilo nujno potrebno zdravljenje na morju ali toplicah.

V vrstah borcev, aktivistov NOV podjetja z dvojnimi šteti- jem bi bilo sedem naših članov ZB, katerim je nujno potrebno zdravljenje na morju.

OMO se je s tem strinjal in jim odobril zdravljenje (7. članom).

Za ostalih sedem, ki niso člani ZB in so po mnenju zdravnika ravno tako potrebni zdravljenja, pa je OMO sprejel sklep, da bi se komisija OMO-ja in sindikalna komisija posvetovali z zdravnikom, kateri so bolj potrebni, nato pa pripravili predlog OMO-ju v potrditev.

- Sprejel priporočilo uredniškega odbora »Tosama«, da se zamenja nekatere člane in sicer: da se tov. Vojska Pavlo in tov. Smole Magdo briše iz odbora, vključi pa tov. Rožič Ani, tov. Premru Jelko in tov. Ogorevc Ivanke.

OMO se je strinjal da se imenovani tovarišici izključita, namesto njih pa sprejmeta tov. Rožič Ani in tov. Ogorevc Ivanke, dočim se Jelko Premru ne sprejme v odbor, ker se zamenjata samo dva člana uredniškega odbora.

Tudi POSLOVNI ODBOR je imel le eno redno sejo in to v začetku meseca, 3. 5. 1972. Sprejel je operativni plan za maj, potrdil norme ter se pogovarjal o licitaciji bombaža na Reki.

- Člani poslovnega odbora so pregledali proizvodni plan do 22. 4. 1972 in ugotovili da je še zadovoljiv, mnogo boljši pa bi bil, če bi bilo več delovne sile.

Pregledali so še operativni plan za maj.

— Potrdili so predlog za spremembo norm v konfekciji in pripravljalnici. Dodali so še, da so normečasne in veljajo s 1. 5. 1972.

- Bili so seznanjeni, da je na Reki v skladišču na Brajdicah, podjetje Export drvo bilo vskladiščenih približno 16.000 bal bombaža v skupni količini cca 2.800 ton, katerega je zajel požar. Za prodajo požganih in poškodovanih bal je bila razpisana licitacija, na kateri so sodelovali tudi naši predstavniki.

P. s. Na tej licitaciji naša delovna organizacija ni uspela.

- potrdil vrednost točke za mesec maj, bruto 6,00 din, neto 4,13 din.

SLOVENSKI PREGOVORI

- Kdor nima zob, ne more jezika za zobmi držati.
- Kdor žago pili, koso kleplje in babnico tepe, nikoli nič ne zamudi.
- Kjer bogastvo hira, prijateljstvo umira.
- Kjer ni nobenega reveža, ni noben bogat.
- Kjer se zelo roti, resnice ni.
- Kolikor plank, toliko strank.
- Kol trti, stol starčku.
- Komur predobro gre, ta naj oženi se.
- Komur žena hlače kupi, temu se je vedno zanje bati.
- Lenka (lena ženska) za lenarti (lenuhi) brenka.
- Lepota je naravna dota.
- Marsikatera bukev na svojem koncu toporišče da.
- Marsikateri je že dejal: Jaz sem ti prijatelj zvest — v potrebi pa je naredil iz dlani pest.
- Marsikateri se s tujim jezikom pači, z domačim pa berači.
- Med dvema stoloma se je usedel na tla.
- Mehkužnost skoraj vse bolezni zaraja.
- Miza bodi čista, ta je hišni oltar.
- Mlada kri mirno ne stoji.
- Mož se od ušes gor meri.

ZAHVALA

Sodelavkam iz konfekcije se iskreno zahvaljujem za sočustvanje in izrečena sožalja ob smrti moje drage mame.

Tončka Paliska

Proizvodnja v mesecu maju

Oddelek	Enota	mere	"
1. Trakotkavnica	000 vot		92
2. Tkal. šir. tkanin	000 vot		103
3. Belilnica — vlaknine	kg		106
4. Mikalnica	din		105
Vložki			103
5. Konfekcija	din		104
6. Cigarettni filtri	000 kom		71
	din		73
SKUPAJ	din		89

Iz teh vzrokov: slabe kvalitete preje, pomnijkanja delovne sile (dopusti) in ustavitve strojev zaradi prevelikih zalog v posameznih dimenzijah ovojev, je trakotkavnica pod planirano proizvodnjo. Že dalj časa opažamo, da se želje kupcev razhajajo od zmogljivosti naše proizvodnje po določenih dimenzijah ovojev. Zato je bilo že večkrat rečeno, da naj bi se stroji sortirali po dimenzijah, to je širinah ovojev. Tak način bi omogočil obratovanje le tistih širin, ki bi jih trg najbolj potreboval. Seveda bi postopek razmestitve strojev zahteval angažiranost tehničnega kadra in pa stroške, ki bi se pa po določenem času bogato obrestovali. Po izkušnjah sodeč se v trakotkavnici vsako leto začnejo ali porajajo težave v sredini leta. Na vsak način je nekaj, kar kliče po temeljiti spremembi v načinu proizvodnje, prodaje in planiranju.

Tkavnici širokih tkanin sta kljub pomanjkanju in slabi kvaliteti preje presegle operativni plan za 3 %. Na ta preseg je vplival asortiman, ki se je v glavnem prerasel v izdelavo gaze. Večje količine navedenega artikla gredo v izvoz in je zato kvaliteta preje še pomembnejša.

Zaradi večjih dobav gaze od kooperanta iz Senožeč, se je povečala količina beljenih tkanin. TT Senožeče bi nam morala že v maju stikati določeno količino tetre, vendar je bila pošiljka tega artikla precej manjša od planirane. Pri beljenju in sušenju je pa kapaciteta prvega artikla to je gaze mnogo večja od tetre. Zaradi ukinitve nekaterih vrst sanitetne vate je bil tudi plan beljenih vlaknin zmanjšan. Med mesecem je pa prišlo do nekaterih sprememb, ki so terjale večjo proizvodnjo, zato je tudi preseg plana za 6 %.

V mikalnici se iz meseca v mesec izboljšuje tehnološki proces pri sanitetni vati, oziroma nastajajo spremembe na posameznih linijah. Seveda je težnja po zmanjšanju delovne sile, ki je v zadnjem času najbolj pereč problem v obeh ključnih oddelkih (mikalnici in konfe-

kaciji). Z novim, skrajšanim tehnološkim postopkom in boljšim, kvalitetnejšim, pa vendar poenostavljenim načinom pakiranja, je proizvodnim in komercialnim ljudem uspelo zmanjšati število zaposlenih na teh delovnih mestih. V poletnih mesecih povpraševanje po damskih vložkih stagnira, zato je tudi proizvodni plan temu prilagojen.

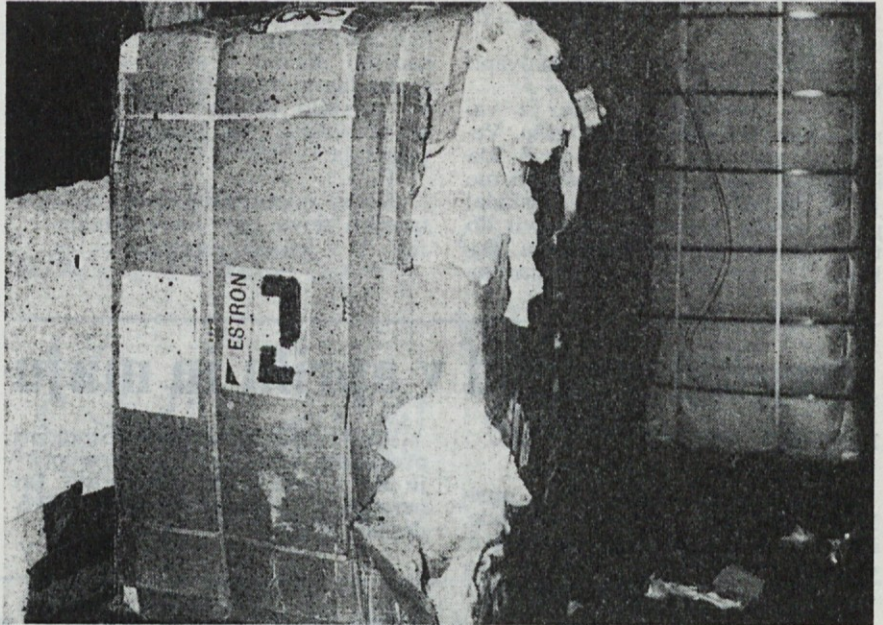
Enako kot prejšnji mesec, je bilo tudi za maj predvideno madurno delo za nekatere artikle (konf. gazo, Mólny hlačke). Za izdelavo Mólny hlačk namerava podjetje povečati kapacitete, kar je nujno spriču potreb trga po tem artiklu. S tem bi lahko prešli tudi na večji asortiman tega artikla kot so na primer higijenske hlačke za bolniške.

Tetra plenice bi lahko izdelali v večji količini, vendar je pomanj-

kanje tetre, ker kooperant v Senožečah zaostaja za postavljenim planom.

Da smo ugodili potrebam komerciale, smo dali v operativni plan celotno količino filtrov, kot jo kupci zahtevajo. Seveda je bilo na PO domnjeno, da bo oddelek dobil dodatno delovno silo za polne tri izmene. Namesto predvidene števila je prišlo v podjetje komaj polovico ljudi in še ti proti koncu — namesto v začetku meseca. Tako je plan proizvodnje cigarettnih filtrov izpolnjen le 73% in kvantni celoten uspeh podjetja. Vendar pa velja pripomniti, da je bila proizvodnja cigarettnih filtrov, ne oziraje se na izpolnitev operativnega plana, ena od največjih v tem letu.

E. S. — D. M.

Tudi kaj takega se lahko primeri na dolgi poti do nas. Nasliki bale acetota.

ŽENSKA V HIŠI

Lenin je ob neki priliki dejal: Vsi dobro veste, da celo tudi pri popolni enakopravnosti vendarle ostaja tisti strokovni pritisk na žensko, saj pade nanjo celotno gospodinjstvo. To gospodinjstvo je največkrat najmanj produktivno, najbolj barbarsko in najtežje delo zanjo. To je izredno počasno delo, ki nima v sebi nič takega, kar bi vsaj malo prispevalo k razvoju ženske.

PODRAZITVE ZA REVEŽE

Če vlada želi, da izpelje stabilizacijo, potem mora tudi cene držati v okviru predvidenega zvišanja za 5%. Še posebej ni tako prav, da podražimo olje za skoraj polovico, ko pa je to ena glavnih živil za reveže...

Tudi taka vprašanja so med poslanci, med ljudmi z nizkimi osebnimi dohodki pa še bolj. 50% povečanje cene jedilnega olja kar malo čudno zveni.

Iznajdliva tajnica

Ura na steni je kazala natančno sedem. Direktor bi moral vsak hip stopiti v pisarno. Njegova tajnica Jana je pripravljala notes, šilila njegove svinčnike, odtrgala s kalendarja včerajšnji datum in postavila na mizo svež šopek rož. Jana se je kot nova tajnica trudila, da bi ustvarila vtis, pazljive, prijetne, razumne osebe.

Ko je zapustila direktorjevo sobo, je vstopil. Srečala sta se v njeni pisarni, toda šel je mimo brez običajnega nasmeška, namesto tega pa ježno zaloputnil z vrati.

Naslednjega dne je bilo prav tako in potem še en dan. Pa je prišla k njej Mira iz sosednjega oddelka in ji namignila, da je opazila kako je njen šef zadnje čase slabe volje in da ona že ve, zakaj je. Domače zadeve so krive. Pred kratkim se je poročil, toda njegova lepa mlada žena Ida je zelo trmasta in ljubosumna. Kar gotovo sta se sprla.

Ko šef ni in ni bil boljše volje, je Jana le začela verjeti Mirinim domnevam.

Potem pa se ji je nepričakovano razkril.

»Jana, oprostite mi, ker z vami nisem prijazen zadnje čase. Veste zapustila me je moja žena Ida in odpotovala k staršem. Dolgo me je že prosila, da bi jih obiskala, pa se nisem in nisem pripravil do tega, pa me je sedaj zapustila. Pokazal je Jani njeno pismo napisa-

no s strojem. »Lepo je natipkano«, je priznala Jana. »Da Ida, je obiskovala šolo za tajnice. Zato bom vse to sprejel kot poslovni nesporazum. Odgovoril ji bom s pismom, napisanim na pisalnem stroju. Vem, da je trmasta in zelo ponosna, a upam, da se bo sama kmalu vrnila. Stenografirajte.«

Narekoval ji je kratek, hladen odgovor. Jana ga je prepisala in mu ga dala v podpis z drugimi pismi in akti. Zapečatila je pismo ter ga odposlala.

Naslednjega dne se direktorjevo razpoloženje še ni izboljšalo, a popoldne ga je Jana našla v pisarni zadovoljno smejočega kot zmagovalca po veliki dirki. »Ida se vrača. Vedel sem, da se bo vrnila toda nisem pričakoval, da tako kmalu. Telefonirala je, da ne ostane niti trenutek več pri starših.«

Ko je Jana zaprla vrata njegove pisarne za seboj, je zablestela od sreče in prijetnega občutka, kako lahko človek veliko stori z malo iniciative in iznajdljivosti. Majhen post skriptum šefovemu podpisnemu pismu. V svoji, samo ženskam lastni intuiciji je čutila, kaj bo prisililo direktorjevo ženo, da se bo vrnila. Na koncu pisma je pripisala:

P. S.

Ko si odpotovala, sem moral sprejeti novo, plavalaso tajnico.

V. V.

8. 5. 1972 je pri vpeljevanju pramena med dva valjčka (Mimosept) stisnilo Jožici Dolenc prst na roki.

10. 5. 1972 je nož pri stroju za opletanje vložkov Mimosept, poškodoval prst na roki Milki Morela.

18. 5. 1972 si je Slavka Paštebar poškodovala roko pri nalaganju zvitka gaze na voziček.

Nezgoda na poti:

27. 4. 1972 je na poti z dela padel Marjan Orehek z mopedom in si pri padcu poškodoval nogo.

F. V.

LJUDSKA VREMENSKA NAPOVED

Ako sv. Medarda dan (8) dežuje, štirideset dni dež še naletuje.

Kakršno vreme je rožnika (junija) bilo, bo tudi grudna (decembra) se ponovilo.

Če sta Peter in Pavel jasna, bo letina krasna.

Če sv. Barnaba (11) deži, bodo jeni grozdja polne kleti.

Če trs pred sv. Vidom (15) ocveti, dobrega vina nadejati se smete.

Če rožnika sonce pripeka, pohlevno deži, veliko obeta žita, strdi.

O kresu je dan tako dolg, da človek, če se skrči vanj trči; če se stegne pa vanj dregne.

O kresu je tako dolg dan, če bi zjutraj kravo vodil, ima zvečer že tele.

Megla na dan sv. Vida, je pšenica malo prida.

Ako dežuje sv. Ladislava (27), dež še dolgo zemljo napaja.

ZAHVALA

Vsem sodelavkam iz konfekcije se iskreno zahvaljujem za darovano cvetje in izrečeno sožalje ob izgubi dragega očeta.

Zahvaljujem se tudi oktetu Tosa, za ubrano petje ob grobu. Vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, se prav tako zahvaljujem.

PETER KRIZNAR

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Zalka Cerar, Rezka Demšar, Mara Juvan — blagajnik, Franc Kerč, Toni Laznik dipl. oec. — korektor, Marjan Merkužič, Miro Pavlič — fotoreporter, Franc Peterlin dipl. ing., Ani Rožič, Ivanka Ogorevc, Jurij Vulkan in Milan Drčar — odgovorni urednik.

Tiska: Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada: 850 izvodov

Pregled nezdgod v aprilu in maju

PREGLED NEZGOD V APRILU

V času od 25. marca do 25. aprila so bile prijavljene tri nezdgode, ki so se pripetile na delu in dve, do katerih je prišlo na poti z dela.

Nezgod pri delu:

6. 4. 1972 je Francu Stupici pri popravilu stroja za izdelavo mavčevih ovojev transportni trak stisnil ob napeljalni valjček prst na levi roki.

13. 4. 1972 je pri zagonu tkalskega stroja bilo stisnilo Vidi Suša prst na roki.

18. 4. 1972 si je Ivanka Klopčič, ko sta s sodelavko dvignili posodo z ovoji, zvitla prst na roki.

Nezgod na poti:

4. 4. 1972, je Janez Jere, pri odhodu z dela, med vožnjo zadel z mopedom v ograjo kolesarnice in si pri tem poškodoval nogo.

10. 4. 1972 je Alojzijo Pojbič pri prečkanju ceste pred vratarnico, ko je šla z dela, zadel avtomobil. Pri nezdgodi si je ponesrečenka poškodovala ramo.

F. V.

PREGLED NEZGOD V MAJU

V času od 25. aprila do 25. maja letos je bilo prijavljenih pet nezdgod na delu in ena nezdgoda na poti.

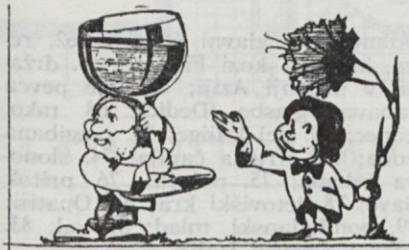
Nezgod pri delu:

6. 5. 1972 se je Vida Hrovat uredzala z nožem na stroju za izdelavo cigaretnih filtrov, ko je ročno premaknila rezalno glavo.

V mikalnici so se v dveh dnevih pripetile naslednje tri nezdgode:

8. 5. 1972 je pri odstranjevanju kosma vate Ivanki Urankar snežalni valj pri mikalniku stisnil prst.

Kadrovske vesti

Od 12. 6. do 11. 7. praznujejo rojstni dan:

KONFEKCIJA:

15. 6. Belcjan Anica, 18. 6. Juhant Vera, 24. 6. Kamin Pavla, 1. 7. Klakučer Marica, 28. 6. Kovačič Anica, 30. 6. Lenček Malči, 8. 7. Marenk Vida, 1. 7. Pirnat Mimi, 14. 6. Peterlin Greti, 26. 6. Sedušak Ema, 27. 6. Škanja Marija, 25. 6. Velkavrh Iva, 15. 6. Jenko Marija, 29. 6. Martinič Nuša, 4. 7. Sajovic Vida, 9. 7. Starbek Anica, 6. 7. Rožič Ana.

FILTRI:

23. 6. Bizilj Olga, 28. 6. Drčar Milan, 15. 6. Hrovat Vida, 21. 6. Kočar Peter, 29. 6. Keršič Pavla, 5. 7. Rokavec Marija, 21. 6. Šimenc Anica, 22. 6. Požar Tone, 15. 6. Bandedj Helena.

BELILNICA:

7. 7. Gaberšek Ciril, 19. 6. Gaberšek Alojz, 29. 6. Kovič Vida,

MIKALNICA:

5. 7. Dragar Vinko, 20. 6. Judež Alojz.

TKALNICE:

25. 6. Burkeljca Alojzija, 11. 7. Breznik Olga, 29. 6. Kerč Milka, 9. 7. Kočar Milica, 19. 6. Vulkan Jurij, 2. 7. Pust Ivanka.

PRIPRAVLJALNICA:

21. 6. Šimenc Ana, 18. 6. Hribar Pavla, 1. 7. Pojbič Lojzka.

SPLOŠNI SEKTOR:

7. 7. Judež Milica, 16. 6. Dekleva Anica, 27. 6. Dolenc Tone.

KOMERCIALNI SEKTOR:

1. 7. Ravnikar Ciril, 21. 6. Hribar Lojze.

FINANČNI SEKTOR:

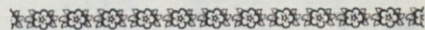
24. 6. Grajzar Vera, 23. 6. Kerč Olga, 1. 7. Nahtigal Marija.

TEHNIČNI SEKTOR:

3. 7. Borštinar Dušan.

POMOŽNI OBRATI:

16. 6. Andrejka Anton, 9. 7. Volkar Ivan in 8. 6. Kump Ciril.

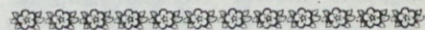
Ob 80. rojstnemu dnevu, smo tovarišu Titu poslali brzojavko, s katero smo se tudi mi pridružili željam vseh narodov Jugoslavije ob njegovem jubileju.

Dragi tovariš TITO!

Ob življenjskem jubileju Ti iskreno čestitamo. Želimo Tebi in soprogi Jovanki mnogo uspehov in sreče; želimo, da bi še dolgo skupaj gradili socializem v naši deželi!

Kolektiv

Tovarne sanitetnega materiala
Domžale

- Prodajam kriminalno literaturo.

Vatka Votek in Filip Filter

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. Prileten; 5. dvojina; 9. Pijača iz stisnjenege sadja; 13. Velika pojedina; 15. umetniško izdelana vhodna vrata; 17. narejene iz prsti; 20. udruine; 21. tkalski usnutek; 22. jesenski mesec; 23. redko žensko ime; 24. reka na Koroškem; 26. malajška blaznost; 28. igra na karte; 29. trgovski unesek; 30. slovenski pesnik (Dragotin); 31. prijeten duh; 34. začetnici imena in priimka slovenskega politika; 35. reka, ki se izliva v Balhaško jezero; 36. delavec v prehrambenem obratu; 37. kopalniško belgijsko mesto; 40. kuhinjska omara; 43. napad; 45. vojaški objekt; 48. muslimanski bog; 49. neobuta; 51. manjša bojna ladja; 60. ime filmske igralkke (Farrow); 61. širna travnata ravan brez dreves v Južni Ameriki; 63. ime telev. napovedovalca (Mohorka); 65. osebni zaimek; 66. ime slovenske pevke; 68. progasta žival — tudi prehod za pešce; 69. nesoglasje; 70. podzemeljski hodniki; 73. češko ime; 75. pripadnik naroda v starem Rimu; 71. zid; 77. azijski polotok; 80. vezni deli telesa; 82. nosilni steber; 84. podobnost; 85. pisec žalostink; 86. reka, ki se izliva v Kaspijsko jezero; 87. delavec v kisarni; 88. zmota; 89. tovarna alkoholnih pijač v Mirni na Dolenjskem, Irska pevka.

NAVPIČNO: 1. spremeljevalec planeta; 2. podstavek za sekanje; 3. Aškerčeva socialna pesem; 4. koroški ples; 5. mapa, sveženj uradnih spisov; 6. hitra; 7. etiopski izraz za gospoda; 8. vulkanski izmeček; 9. nebesni pojav; 10. bodica; 11. neroda; 12. staro grško mesto; 13. hladna orožja; 14. starogrški junak; 15. vrsta geometrijske črte; 16. južnoameriški vellblod; 17. kazem za greh; 18. pripadnik evropskega naroda; 19. žensko ime; 20. zlato jabolko; 25. že tako; 27. rimsko podzemlje; 30. razvrščevalec; 32. grška filmska igralka in pevka (Mercuri); 33. italijanski pevec; 36. spone; 37. indijsko oblačilo; 38. vrstni števniki; 39. dalmatinsko ž. ime; 41. odmev, jek; 42. mednarodna oznaka za sever; 44. mesto na Madžarskem, vzhodno od Blatnega jezera; 46. rečna riba; 47. kraljica športa; 50. drevored; 52. mesto v južni Franciji; 54. papirniški proizvod; 55. lep mladenič, tip moške lepote; 56. muslimanska sveta knjiga; 57. vetrni jopič; 58. oznaka za

polmer; 59. glavni števniki; 62. reka, ki teče skozi Firence; 64. država v prednji Aziji; 67. ime pevca zabavne glasbe (Dedić); 68. tako, konec; 69. del knjige; 71. razgibana voda; 72. afriška čaplja; 74. slonova čekana; 75. položaj; 76. pritok Save; 78. letoviški kraj pri Opatiji; 79. pomladanski mlad; 81. zal; 83. reka v severni Italiji.

Jelka Premru

NAGRADNA KRIŽANKA

Križanka, objavljena v 5. številki Tosame je bila nekoliko lažja in je zato prispelo precej več rešitev — 37. Ker so pa bile v večini pravilno izpolnjene, tokrat ne bomo objavili rešitve.

Zrebanje je bilo v komerciali. Tovarišice: Perko Marija, Vojska Pavla in Miš Marija so podelile nagrade trem srečnim reševalkam, in to:

1. nagrada in 30.— din prejme Drešar Pavla,
 2. nagrada in 20.— din prejme Kuhar Danica,
 3. nagrada in 10.— din prejme Peterka Tinca.
- Nagrajenkam iskrene čestitke!

